

Vergaderjaar 2012–2013

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 1631

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 maart 2013

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Veiligheid en Justitie van 24 januari 2013, reageer ik hierbij op de uitzending van De Vijfde Dag van 9 januari 2013 over de uitbuiting van Filipijnse au pairs. In uw brief verzoekt u mij aan te geven of onderzoek zal worden gedaan naar de rol van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Graag kom ik bij deze gelegenheid ook tegemoet aan de toezegging van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tijdens het Algemeen Overleg over arbeidsmigratie op 17 januari 2013 (Kamerstuk 29 407, nr. 161), om u te informeren over het moment waarop het WODC-rapport naar het gebruik van de au pairregeling wordt verwacht. Om uw vragen goed te kunnen beantwoorden, ga ik eerst in op de uitzending van De Vijfde Dag en licht ik u daarna het huidige en toekomstige au pairbeleid en de rol van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) toe.

De uitzending van De Vijfde Dag

De Vijfde Dag berichtte dat een in Nederland gevestigd bemiddelingsbureau gedurende een langere periode de borgsommen, die Filipijnse au pairs aan dit bureau betaalden, niet heeft terugbetaald. Het ging hier om een bedrag van € 1.400 per persoon.

De huidige rol van bemiddelingsbureaus bij de toelating van au pairs

Het hoofddoel van het verblijf als au pair in Nederland is culturele uitwisseling en het kennismaken met de Nederlandse cultuur en samenleving. Gedurende maximaal één jaar verblijft de au pair in een gastgezin. Het contact tussen een au pair en een gastgezin wordt tot stand gebracht door het gastgezin zelf of door een bemiddelingsbureau.

De regelgeving met ingang van 1 juni 2013

De Wet modern migratiebeleid (MoMi)¹ zal op 1 juni aanstaande in werking treden. De toezichthoudende taak van de IND wordt dan uitgebreid met toezicht op de naleving van de wettelijke verplichtingen door de bemiddelingsbureaus.

Onder MoMi kunnen vreemdelingen die als au pair in Nederland willen verblijven, uitsluitend toelating krijgen door tussenkomst van een referent die door de IND erkend is voor het verblijfsdoel «uitwisseling». Een erkende referent krijgt wettelijke verplichtingen, zoals de zorg-, informatie- en administratieplicht. De IND krijgt onder MoMi meer mogelijkheden om op te treden tegen (erkende) referenten die hun plichten niet nakomen. Zo kan een bestuurlijke boete worden opgelegd.

Ter voorbereiding op de nieuwe regels is de IND in 2008 gestart met een Proeftuin Au Pair. Kenmerkend daarin is dat de IND convenanten afsluit met een in Nederland gevestigd bemiddelingsbureau. Niet alle in Nederland gevestigde bureaus participeren in de Proeftuin. De IND ziet toe op de naleving van de regelgeving, de afspraken in de Proeftuin en de bepalingen uit het convenant. Als de afspraken niet worden nagekomen, kan de IND de samenwerking of het convenant beëindigen. Dat laatste is gebeurd met het bemiddelingsbureau uit De Vijfde Dag.

Naar aanleiding van klachten en meldingen van au pairs en gastgezinnen over dit bemiddelingsbureau, die onder meer zagen op het niet terugbetalen van borgsommen, heeft de IND op 9 oktober 2012 het bureau bericht dat aanvragen worden aangehouden. In overleg met de betrokken gastgezinnen is in de meeste gevallen gekozen voor de oplossing dat de au pair zonder bemiddeling van een bureau een verblijfsvergunning heeft gekregen. Het bureau is op 16 oktober 2012 failliet verklaard. Op 20 december 2012 heeft de IND de samenwerking beëindigd met terugwerkende kracht tot 16 oktober 2012.

Binnen de mogelijkheden van het vreemdelingenrecht doet de IND wat nodig is om te voorkomen dat personen die een sleutelpositie binnen dit bureau vervulden opnieuw betrokken raken bij verblijfsaanvragen van au pairs. Op deze wijze is invulling gegeven aan de maatregelen waarover ik tijdens de uitzending sprak.

Recente beleidsaanpassing

Naar aanleiding van signalen over hoge bedragen die au pairs moeten betalen als borgsom of bemiddelingskosten, is het beleid met ingang van 1 oktober 2012 aangescherpt. Dit betekent dat nu in de Vreemdelingencirculaire is vastgelegd dat een verblijfsvergunning wordt afgewezen als blijkt dat een au pair aan een bemiddelingsbureau een borgsom heeft betaald. Daarnaast mag een au pair niet meer dan € 34 betalen aan inschrijfgeld en/of bemiddelingskosten dan wel het volgen van een (door de eigen overheid voorgeschreven) cursus ter voorbereiding op het verblijf in Nederland. Verder mag een au pair geen contract met een gastgezin of een bemiddelingsbureau ondertekenen waarmee de au pair zich verplicht tot het betalen van geld of een geldboete als sanctie wegens het niet nakomen van een of meerdere bepalingen van dit contract. Het betalen van hoge bedragen en/of borgsommen kan een au pair namelijk in een ongewenste afhankelijke positie brengen en verenigt zich niet met het verblijfsdoel culturele uitwisseling.

¹ Wet van 7 juli 2010, Stb. 2010, 290.

Gelet op hetgeen ik u heb bericht, zie ik geen aanleiding om onderzoek te doen naar de rol van de IND.

Het WODC rapport

Het WODC verwacht het rapport deze zomer af te kunnen ronden en de bevindingen te kunnen publiceren.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven